

Paul Brunton

**UN EREMIT
ÎN HIMALAYA**

Traducere de Marius-Adrian Hazaparu

POLIROM
2013

PAUL BRUNTON (1898-1981), jurnalist britanic, a renunțat la carieră pentru a călători și a-și însuși invățările oamenilor sfinti din diferite regiuni ale globului. Cărțile sale – *A Search in Secret Egypt* (1936), *The Inner Reality* (1939), *Hidden Teaching Beyond Yoga* (1941) etc. – au avut un rol major în popularizarea gândirii orientale și a principalilor ei exponenti în Occident. De același autor, la Editura Polirom a mai apărut *India secretă* (2013).

Paul Brunton, *A Hermit in the Himalayas. The Journey of a Lonely Exile*

Copyright © Paul Brunton 1975

First published by Rider Books, an imprint of Ebury Publishing. A Random House Group Company.

All rights reserved.

© 2013 by Editura POLIROM, pentru ediția în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrierii a deținătorului copyrightului reprezentă o incălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © Half Ore/Sxc.hu

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

BRUNTON, PAUL.

Un eremita în Himalaya / Paul Brunton ; trad. de Marius-Adrian Hazaparu. – Iași : Polirom, 2013

ISBN : 978-973-46-3640-2

I. Hazaparu, Marius-Adrian (trad.)

294.527

Printed in ROMANIA

Cuprins

<i>Introducere</i> (Timothy Smith)	7
<i>Cuvînt înainte</i> (Prințul Nepalului, Mussooree Shum Shere Jung Bahadur Rana)	9
<i>Prefață la prima ediție britanică</i>	13
I. Filosofia prieteniei – Călare prin Himalaya – Bungaloul meu de pe-un virf de munte	19
II. Expediția plănuită la muntele Kailas din Tibet – Mărejia peisajului de la Muntele Înzapezit – Descopăr „Sanctuarul”	31
III. Reflecții asupra stăpinirii britanice în India și asupra conflictelor politice – Nevoia de a spiritualiza politica – Controlul gindurilor – Un secret pentru concentrare	44
IV. Căutarea limiștii interioare – Amintirea unor nașteri anterioare – O metodă budistă de accesare a memoriei prenatale – Misiunea Naturii pentru omenire – Despre comununiea cu Natura	55
V. Vizita neașteptată a doi yoghini – Pelerini și altare în Himalaya – Putere prin nemîșcare	67
VI. O privire grăbită prin corespondența mea – O sinucidere teatrală și răspunsul meu – Ajutor telepatic pentru discipoli	80
VII. Reflecții asupra viitorului Tibetului – Experiențele lui Sir Francis Younghusband – Destinul Orientului și Occidentului	91
VIII. Un corespondent deplin de retragerea mea din lume – Virtuile inactivității și solitudinii – Religia mea – Noul Testament – Iisus și criticii săi	103
IX. Furtuna – Vestitorii musonului – Animalele care mă vizitează – Problema imbrăcămintei	119

X. Vizita altui yoghin - Călătoria sa plină de aventuri de la Kashmir la muntele Kailas - Călătorile sale prin Tibet de Vest - Cum maestrul său trăia dezbrăcat în zăpadă - Explicațiile acestei fapte	131
XI. Despre filosofie și distracție - Reflectii asupra domnului Charles Chaplin - Arta și geniul lui mute - Necesitatea de a moderniza yoga - Nerecomandarea ascetismului - Citeva adevăruri despre sex și yoga.	149
XII. Un influx sacru în nemîncare - Despre expedițiile în munți și însemnatatea lor	165
XIII. Întâlnirea cu o panteră - Problema cruzimii Naturii	175
XIV. Vizita unui prinț nepalez - O experiență ciudată cu un fachir și un spirit - Exploram valea frumoasă a unui riu - O întâmplare cu un elefant nebun - Budism in Nepal - O comparație între Krișna și Buddha	183
XV. De veghe în noapte - Reflecții asupra stelelor - Adevărul despre astrologie - Misterul lui Sirius - Sunt planetele locuite? - Simbolismul soarelui - Cedrul îmi vorbește - Îmi iau rămas-bun de la bungalowul meu	202
XVI. Pomesc din nou la drum călare - O panoramă superbă în statul Tehri - Călătoria mea pe culmai înalte și poteci de munte - Prin păduri, în intuneric - Sosirea la Pratapnagar	216
XVII. Urișii de zăpadă ai Himalayei - Atacul unui urs	228
XVIII. Băutul ceaiului, o incintare - Cum izbucnesc furtunile monsonului	238
Epilog	249

Draga mea doamnă semnalase paragraful pe care l-a considerat relevant în cazul meu. O astfel de referință, venind de la oricine altcineva, ar fi putut părea jignitoare. Dar ea îmi este prietenă și și-a permis aceasta din prietenie. Mai mult, fiind mai în vîrstă, văduvă a unui colonel și cunoscîndu-mi preocupările cele mai personale și chiar intime, le tratează dintr-o perspectivă maternă. Îl accept deci referința fără nicio supărare, deși mă face să rid, căci știu că nu mi-a subliniat acel paragraf cu dispreț, ci cu afecțiune.

**

Totuși, e interesant ce definiții ciudate găsesc oamenii pentru „sănătate mentală”. În urmă cu cîteva luni am ținut un discurs la o anumită universitate indiană. Nedorind să mă abat de la materiile principale ale studenților, dar nici să străbat 250 de kilometri ca să le spun ceva fără prea mare legătură cu ceea ce mă interesează pe mine cel mai mult, am găsit varianta fericită de a le ține o prelegere pe tema „Filosofia inspirației”. În felul acesta, puteam să ating subiectul inspirației în literatură, artă, afaceri, inventică, viață și religie și, de asemenea, să le fac studenților și cîteva sugestii practice despre cum să se pregătească pentru carieră.

După ce a fost publicat în ziar un articol despre prelegerea mea, a venit la mine o delegație ca să-mi sugereze să țin alocuțiunea chiar la Universitatea de Stat. Deși asta implica o călătorie și mai lungă și cu toate că rareori țin prelegeri publice, refuzând de obicei aproape toate invitațiile, am răspuns că accept dacă mi se va trimite o invitație oficială. Dar, atunci cînd profesorii care-au fost amabili cu mine și-au exprimat cererea în consiliul academic al Universității, președintele acestuia s-a folosit de influență sa pentru a o respinge. Prin urmare, invitația nu a fost trimisă.

Motivul acestei împotríviri era ciudat. Cel care s-a opus sosirii mele la universitate era un european – mai exact, un englez, dar astăzi, în India, printr-un ordin oficial, toți albi sunt numiți europeni. Principala și singura sa obiecție era că „un alb care

trăiește printre localnici și care-și petrecere majoritatea timpului într-un ashram, printre yoghini, *sigur nu-i sănătos la cap!*".

Dacă retragerea de la oraș la țară, de la activitate la odihnă, ocazional și pentru perioade limitate, este un semn de nebunie, atunci prefer să rămân așa! În cazul în care căutarea adevărului metafizic sau practicarea meditației mistice este un semn de deregлare mentală, atunci mă rog zeilor să nu mă mai facă bine niciodată! Dacă, pentru acest domn invățat, dar îngust la minte, efortul de a căuta și a menține pacea interioară într-o lume zbuciumată e o formă de nebunie incipientă, atunci mă declar fericit că m-a catalogat drept nebun! Dar pentru mine e sănătate curată să încerci să-ți păstrezi integritatea atât de valoroasă a sufletului printre atitea forțe de distragere, în mijlocul terorii și tulburărilor vieții moderne.

Cu siguranță, universitarul care m-a refuzat merge la biserică în fiecare duminică, dar ar fi el în stare să-l însoțească pe Hristos pe Golgota? S-a gindit el vreodată că Iisus chiar a vorbit serios? Oare ar fi el capabil să înțeleagă că un sfint înțeleapt al zilelor noastre, chiar dacă ar fi hindus, e mai creștin decât majoritatea gloatelor cu o religie de duminică? Mă întreb dacă mintea lui ar putea prîncepe vreodată de ce culoarea pielii nu te împiedică să intri în împărăția cerurilor, pe care Iisus ne-a prezentat-o ca țel și pe care astăzi atât de puțini creștini o mai înțeleg.

Înainte de-a rosti primul său cuvînt de la amvon, I-aș obliga pe orice predicator să treacă prin școala vieții, nu prin cea a unor profesori. Cît e tînăr, I-aș trimite să trăiască printre cei săraci și asupriți înainte de a cizela stilul predicii sale inaugurale. L-aș sili să meargă în munții solitari și în pădurile necălcate de picior de om și să stea acolo fără cărți ori prieteni și, în acea singurătate, să se lupte cu sufletul său pînă cînd fie îl va afla pe Dumnezeu, fie va afla că Biserica nu e pentru el. I-aș porunci să renunțe la ideea de a-i inspira pe alții prin religie pînă cînd sau numai dacă nu se simte el insuși inspirat. Dacă, prin urmare, predicile lui ar fi mai puțin agreate de audiențele tradiționale și de episcopii

tradiționali, măcar ar fi sincere, palpitind de suful divin care trebuie să pătrundă în cel ce vrea să devină slujitor al Domnului pentru cei fără Dumnezeu. Astă aș cere fiecărui predictor și fiecărui preot, indiferent dacă aparține Bisericii lui Hristos sau confreriei lui Buddha, indiferent dacă își sfătuiește enoriașii în numele lui Sri Krishna sau în numele oricărui alt profet.

Am norocul de a nu mă supune niciuneia dintre religiile convenționale. Când unii curioși își bagă nasul unde nu le fierbe oala, le dau un răspuns în doi peri și aşa nu-și mai continuă tirul de întrebări.

N-am găsit niciun port în care să acosteze și sufletul meu plutitor, în nicio credință religioasă, în nicio filosofie, pentru că eu cred în Spiritul care, ca vîntul, bate încotro dorește.

Cei care-l urmează în mod declarat pe Iisus, dar care n-au izbutit niciodată să-i înțeleagă poruncile sau să li se supună pot, în fervoarea lor fariseică, să-l deteste în mod firesc pe cel care, vădit, nu aparține confesiunii lor sau oricărei alteia. Oricum, cel a cărui vizionare interioară pune o barieră între el și ei, la fel ca între el și oricare alt grup de credință, descoperă că prin asta se eliberează. Dacă e suficient de puternic cît să stea departe de toate grupările religioase și rasiale tradiționale din jurul său și dacă e îndeajuns de independent ca să nu caute favorurile niciuneia sau să nu-i fie frică de privirile lor încruntate, atunci, într-adevăr, destinul și alegerea s-au combinat în așa fel încât să-i dăruiască o eliberare încîntătoare și unică. Pe cind ceilalți oameni vor arunca unii în alții cu ura lor tăcută sau vocală, o rasă va protesta împotriva alteia, iar credințele se vor ciocni disprejitor din cauza unor fleacuri, el ar putea privi către nesăbuința acestor semeni certăreți ai săi în mijlocul căror a fost aruncat așa cum ar privi și un observator de pe o planetă îndepărtată dacă s-ar afla printre ei.

Un astfel de om nu are contemporani și nici n-are nevoie să-și caute vreunul. Ortodocșii nu agreează o asemenea independență, iar heterodocșii pot dispreju-i astfel de „superstiții”. Nu contează. Adevărul – senin și suprem – își poate aștepta clipa în voie. Nu

poate pierde nimic, căci e etern, iar revelarea să trebuie să vină mai devreme sau mai târziu, brusc sau incet.

Datorită acestei poziționări detașate, îmi pot găsi prietenii printre toate religiile și în niciuna și dușmani tot în aceleași grupări, imprăștiate peste tot. Trăiesc printre toți aceștia ca un străin, știind prea bine unde mi-e adevăratul loc de baștină.

Între mine și razele sacre ale Soarelui Ascuns nu se interpune nicio instituție.

Soarta m-a condamnat să devin un interpret al limbajului Sfinxului; o sarcină încintătoare atât timp cât cel care-o îndeplinește își păstrează interpretările pentru el, dar realmente dezagreabilă atunci cînd începe să le dezvăluie unei lumi sceptice.

Găsesc totuși o alinare secretă în gîndul că acest sejur dificil al meu e doar temporar și că, într-o bună zi, zeii milostivi îmi vor grăbi calea înapoi la steaua mea, a cărei scăpare verzui-argintie o caut nostalgic pe cer în fiecare noapte.

Fără să-și dea seama, prietena mea din Bombay – binecuvîntat fie-i sufletul bun, dar aflat în eroare! – mi-a făcut un adevărat serviciu cu încercarea ei de a-mi reproșa dependența de cercetarea unor chestiuni încă învăluite în mister. Mi-a pus în mîini – căci, atunci cînd am venit în această singurătate, nu aveam la mine nicio carte – cuvintele și viața înțeleptului din Galileea, al cărui nume e întotdeauna un cîntec magic pentru urechile mele. Voi citi paginile acestea de îndată. Firește că n-am să accept vreodată versiunea autorizată a acestei cărți ca fiind cea mai acurată și cea mai completă, deoarece din tot ce merita consemnat mult a fost lăsat deoparte de compilatori și mult din ce a fost tipărit a fost prost tradus, în timp ce perioada în care Iisus s-a pregătit călătorind, de la 12 la 30 de ani, lipsește cu desăvîrșire. Nici măcar întîmplările adevărate nu sunt consemnate cu acuratețe. Cu toate acestea, aşa imperfectă cum e, port la inimă cărticica neagră și prejucăesc ceea ce îmi dăruiește.

Doamna mea dragă, trebuie să privim dincolo de acest simbol de suprafață pe care oamenii-l numesc viață și să ne străduim să

descoperim ce înseamnă ea cu adevărat. Iisus știa. Nu trebuie să confundăm simplele accidente ale existenței cu esența sa. Se pedepsește singur cel care face pe plac lumii exterioare în detrimentul păcii sale interioare.

Cuvintele lui Iisus nu s-au pierdut de tot din lume, ca acelea ale atitor alți vorbitori. De ce? Pentru că Iisus cuvînta din adîncurile Sinelui superior, pe cînd ceilalți vorbeau folosindu-se de mintea lor limitată. Iisus le cuvînta contemporanilor săi, dar predicile sale au fost și vor fi pentru posteritate. Discursurile celorlalți n-au putut niciodată să treacă dîncolo de contemporaneitate, de viața efemeră a unei pagini de gazetă. Au vorbit probabil cu o oarecare preocupare – preocupare pentru opinia publică și pentru propriul buzunar. Scuza lor era că trebuie să trăiască, că pîinea e mai bună decît o aură. Vai de ei, căci n-au știut că acela care descoperă aura își primește și hrana! Dacă vrăbiile sunt hrânite, de ce n-ar fi și oamenii cu aură? Dumnezeu nu e atât de lipsit de putere ca să nu poată să grijească de cei ai Săi... Cuvintele lui Socrate încă se află în circulație, pentru că el a lăsat pîinea să-și poarte singură de grijă, ceea ce a și făcut... Valoarea cuvintelor unui om e dată de solemnitatea sa spirituală unică.

Din cîte știu eu, cuvintele lui Iisus, acest om-dumnezeu, sunt cel mai des citate. Lumea comentatorilor și teologilor poate despica firul în patru referitor la înțelesurile lor, aşa cum o face de peste 1.900 de ani, dar un suflet simplu sau sensibil le va înțelege mult mai ușor, pentru că ele sunt extrem de clare și pentru că Iisus nu a fost teolog. Nu e nimic încurcat sau șovăielnic în Noul Testament.

Căci a sosit vremea, aşa cum sosise odinioară și în Palestina, să vorbim clar, să lăsăm Adevărul să se audă și nu să bolborosim despre el, pe alei intunecoase, fraze rostite cu jumătate de gură și pe jumătate fără sens.

* *

Din păcate, aproape toți suntem muți spiritual și nu putem rosti un singur cuvînt etern!

Din păcate, strigătul „Înapoi la creștinism”, pe care-l aud în Europa, sau „Înapoi la hinduism”, pe care-l aud în India, e în van. Am avut suficient timp să testăm aceste credințe. Dacă n-am fost în stare să le experimentăm aşa cum trebuie în secolele care au urmat inspiratorilor lor, nu vom fi niciodată. Să nu ne amăgim singuri. Întoarcere la trecut nu există. Inspirația originală a oricărei religii este, de asemenea, cea mai vitală. Multe pot fi făcute sub influența ei ce mai tîrziu poate doar să fie copiat, dar fără suflare și fără pasiune. Orice-am face, nu putem da timpul înapoi. Trecutul trebuie să aibă grija singur de el. Astă voia să spună Iisus atunci cînd a rostit „Lasă morții să-și îngroape morții lor”. Viața trebuie studiată acum, în timpul prezent, nu în cel ce-a trecut. Lumea încă își așteaptă Mintuitul. Vechile religii și-au pierdut dinamismul. Creștini adevărați au fost cei care-au fost aruncați ca martiri în groapa leilor.

Să incepem să cunoaștem Adevărul curățindu-l de vestigiile obstructive ale unor dogme mumificate.

Dacă oracolele civilizațiilor antice au tăcut toate, atunci oracolele lumii moderne trebuie să vorbească. Inspirăția nu zace în mormînt, chiar dacă instrumentele sale timpurii o fac.

Dacă Hristos ar merge în Camden Town, aşa cum a presupus Blake, cu înțelegerea sa spirituală pătrunzătoare, nimici nu l-ar recunoaște, din simplul motiv că educația noastră greșită ne-ar face să așteptăm pogorirea din cerurile deschise a unor care de foc sau un chip cejos și strălucitor, văzut ca-ntr-un vis, însă, cel mai probabil, el s-ar plimba liniștit pe strada principală, cu puține însemne pe chipul său care să-l deosebească de alții și călători ce s-ar plimba și ei pe acea stradă obișnuită dintr-un cartier obișnuit.

Nimici astăzi nu mai îndrăznește să-l numească pe Iisus nebun, deși, atunci cînd umbila și predica prin mulțimea flecară de farisei bărboși, aceștia murmurau disprețitorii unii către alții: „Uite nebunul!”. Nu l-au luat în serios decât mai tîrziu, cînd și-au dat seama că el chiar și-a ținut cuvîntul dat cînd „a inceput să dea afară pe cei ce vindeau și pe cei ce cumpărau în templu, iar mesele